

СЛУГА БОЖИЙ
АНДРЕЙ
ШЕПТИЦЬКИЙ

Графіка Анатолія Яблонського
“Андрій Первозванний і Митрополит Андрей Шептицький”
(з вітальної листівки Андрею Шептицькому з нагоди
іменин), публікується вперше.

**Молитва за Митрополита
Андрея Шептицького
(текст Ірини Калинець)**

Отче наш! Дозволь мені очі підняти до неба, завісу зоряну в надії до Тебе відхилити, наче тайну, обпектися поглядом об Твоє обличчя і спраглими устами мовити молитву. Отче наш!

Доки ніч здожене, доки тиша засмокче, доки вічі, як віко, заслонить пітьма, ще торкнеться рука крайовиду неба – золотого хитону, слово скресне у звук, слово станеться Богом – і почнеться буття. Отче наш!

Отче наш!

Ти послав нам духовного Пастиря, не питаючи крові його і роду, – і тим явив нам найвищу істину єднання в любові та вірі.

Отче наш!

Ти послав нам Учителя, коли тьма опустошення і невігластва налягла на плечі, щоб з Духа Твого покликаний воздвигнув він з руїн нову будову.

Отче наш!

Ти послав нам Страдальця, що не злякався ні тюрми, ні заслання, ні муки, долаючи вістря часу в милосерді і терпеливості.

Отче наш!

Ти послав нам Пророка істинного, що не кланявся владним, а серце поклав для загубленого краю – він розтерзаний нині хулою нечестивих.

Отче наш, яви ж нам, благаю, терновий вінець його слави, нам, опустошеним, ім'я його верни, ми ж бо – загублена вівця з багатомовного стада Твого.

Отче наш, у величі волі Твоєї наше спасіння, вислухай, прошу, благання наші і прости нам усі гріхи наші через раба Твого і слугу України –
МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ!

Ірина Калинець

МІЙ ЛИСТ ДО ВСІХ ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНИХ І ПРЕОСВЯЩЕНИХ ПРАВОСЛАВНИХ АРХІЄРЕЇВ В УКРАЇНІ І НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

До осягнення наших національних ідеалів треба нам єдності, бо навіть при найбільшій єдності і найбільш посилених змаганнях з нашого боку, обставини можуть так скластися, що їх не осягнемо. Тому треба нам, оскільки це тільки можливе, усунути всякі роздори і все, що ділить, і всіми силами змагати до осягнення, по змозі, якнайбільшої єдності. Між роздорами, що ділять українців, не останнє місце займають релігійні справи, в яких ми такі поділені. А, безперечно, релігійна єдність була би могутнім товчком в осягненні національної єдності. Тому думаю, що кожний український патріот повинен зробити все, що може, до здійснення такої релігійної єдності. Вона видається тим більше можливою, що нас ділять і роз'єднують не справи якісь особисті, а справи, що перед дуже давніми віками розділили наших попередників. Нас ділять суперечності між греками і латинянами, нас ділять традиції, перейняті від грецької і московської Церкви.

І не бачу, щоб хтонебудь із нас, Архієреїв різних українських віросповідань, міг дбати про те, щоб піддержувати церковні роздори. Тому пишу це письмо, щоб витягнути руку до згоди і Ваші Преосвященства запросити до церковної єдності. А що здаю собі справу з того, що не легко перевести таке важне діло, хочу зо свого боку представити те, що вважаю конечною передступною умовиною до такого поєднання.

Передусім, думаю, треба, щоб ми усі бажали помирнення, треба, щоб того помирнення бажало і духовенство і вірний нарід у всіх наших епархіях. Треба, дальше, про це поєднання молитися, себто треба нам заряджувати такі Богослуження, в яких брало б участь і духовенство і нарід, а які мали б на меті просити у Бога потрібної до помирнення благодаті. Вкінці, треба, щоб ми з обох сторін були готові до потрібних до нього уступок. Коли Євангеліє обов'язує нас відрікатися себе самих до того ступення, що маємо класти й душу, то тим більше мусимо уступити від усього того, що може бути перешкодою в поєднанні, уступити так далеко, як нам тільки совість дозволяє. Тому, безумовно, треба буде, щоб ми взаємно щиро висказували свої думки і, щиро обговорюючи усі життєві й богословські справи, злучені з поєднанням Церков, шукали дороги до поєднання.

Бажаючи дати нагоду до такого об'єктивного і мирного обговорення, пишу цього відкритого листа та прошу усіх Високопреосвящених і Преосвящених Архієреїв на українських землях висказати свою гадку в цій справі.

Смирненської Митрополити

Андрей р. с.

Львів, 30 грудня н. ст. 1941 р.

АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ в.р.

Галицький Митрополит, Львівський Архиєпископ

Андрей Шептицький –
монах Добромильського монастиря оо. Василіян,
1888–1892 рр.

Єпископ Станіславівський
Андрей Шептицький,
1899–1900 рр.

Митрополит
Андрей Шептицький,
1904 р.

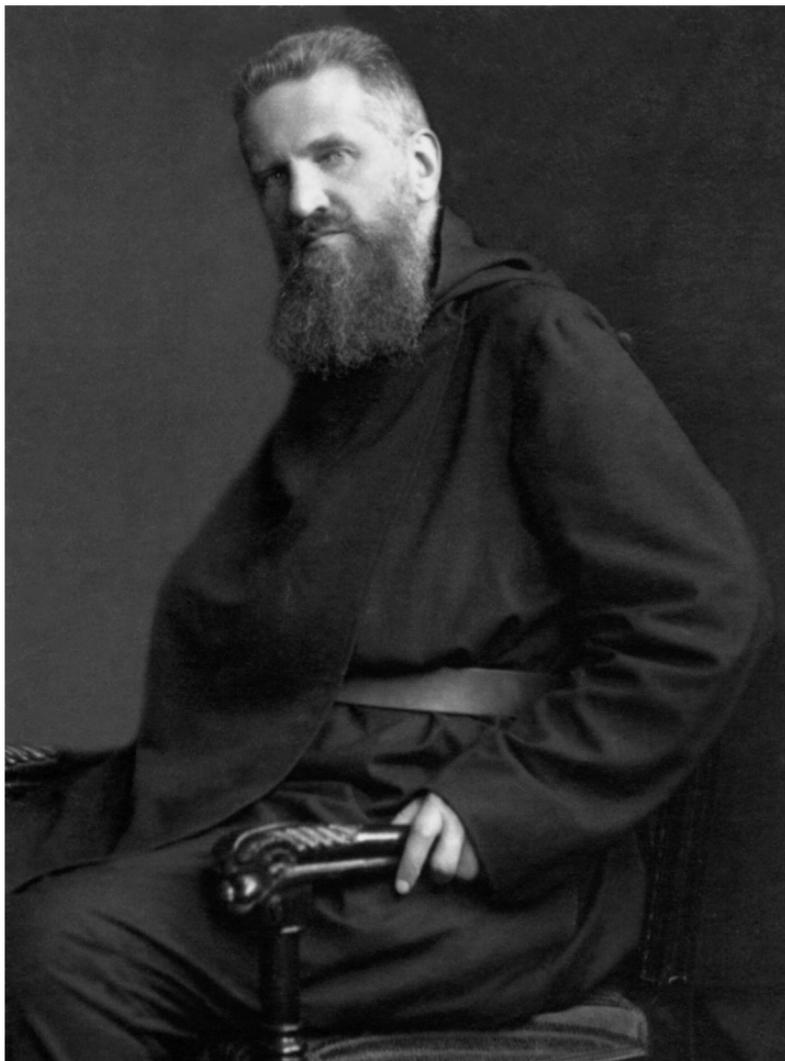
Митрополит Андрей Шептицький.
Фотографія з періоду його подорожей у Росію,
1908–1911 рр.

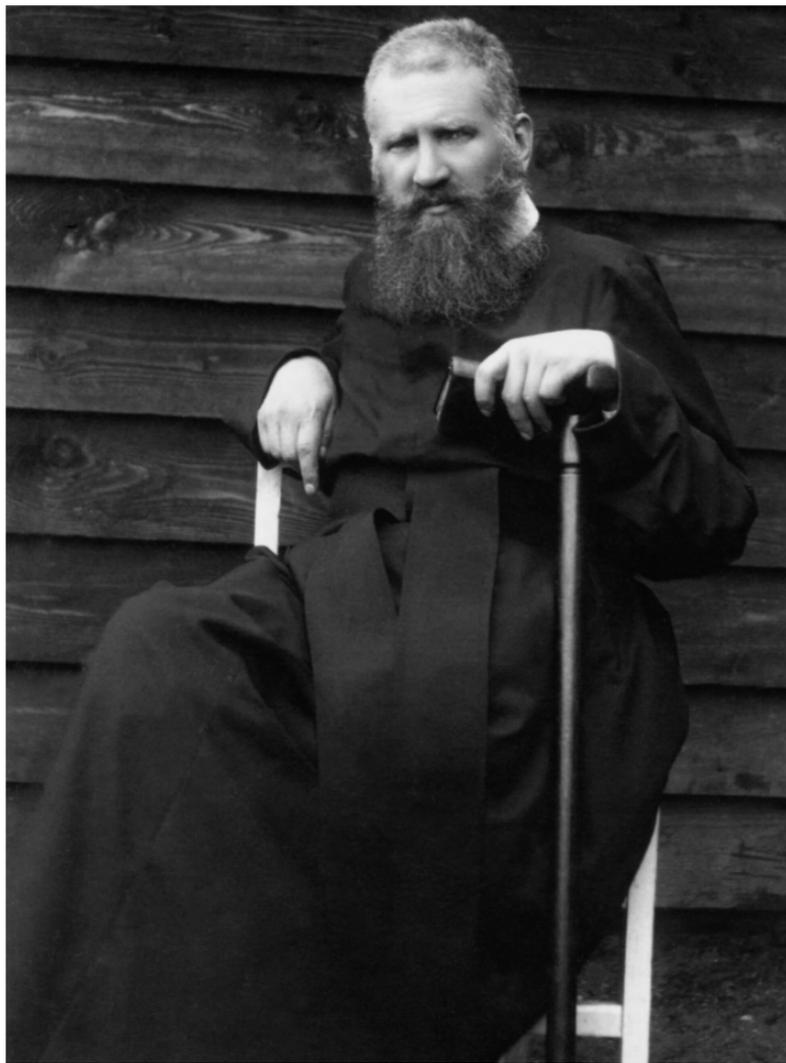
Портрет митрополита Андрея
з австрійської поштівки, виданої після
його ув'язнення в Росії у 1914 р.

Митрополит
Андрей Шептицький.
1914 р.

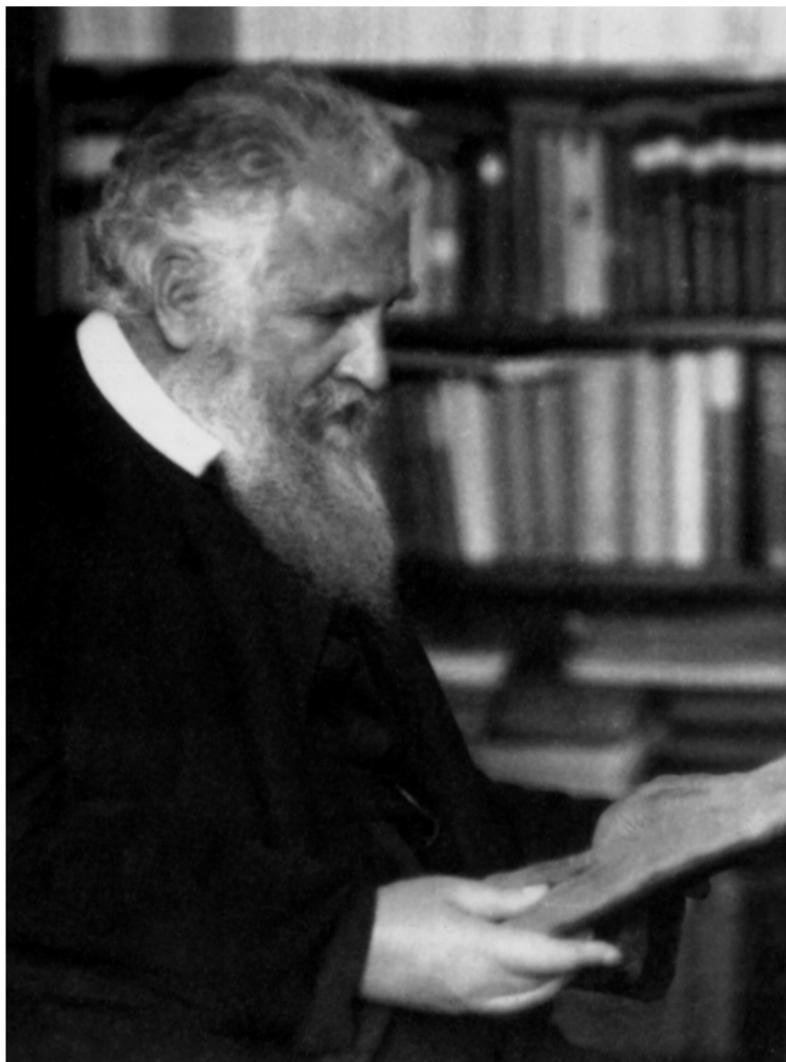
Митрополит
Андрей Шептицький.
Суздаль (Росія), 1916 р.

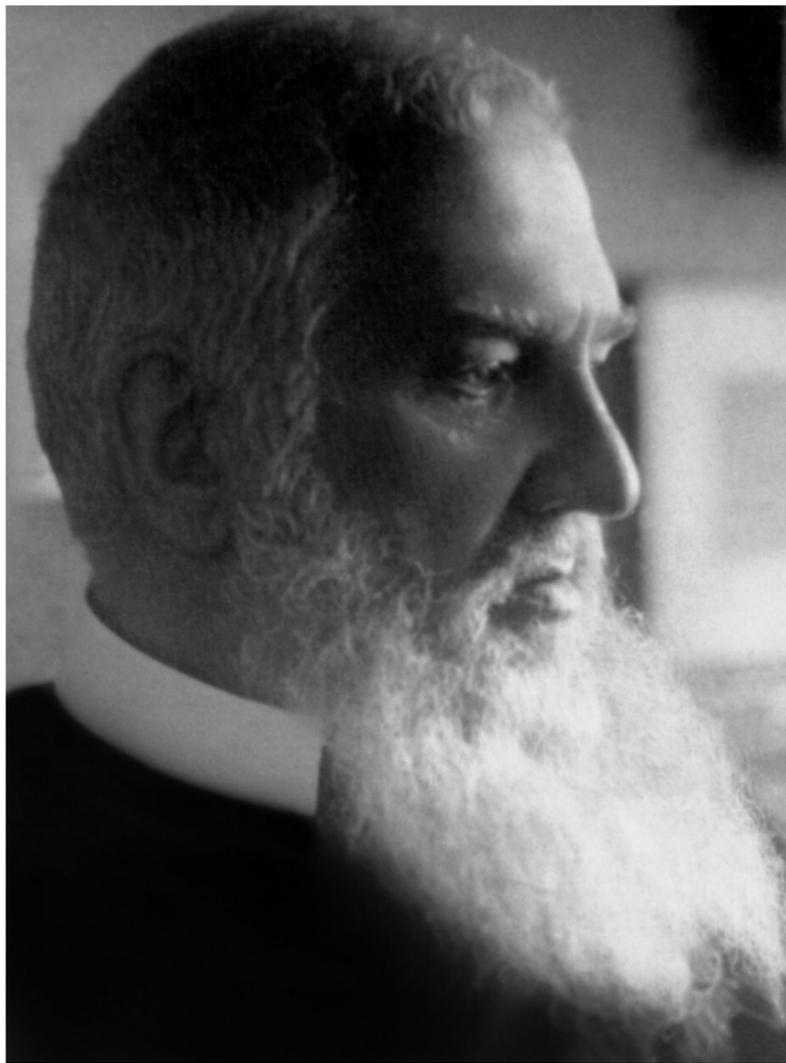
Митрополит
Андрей Шептицький,
Відень, 1917 р.

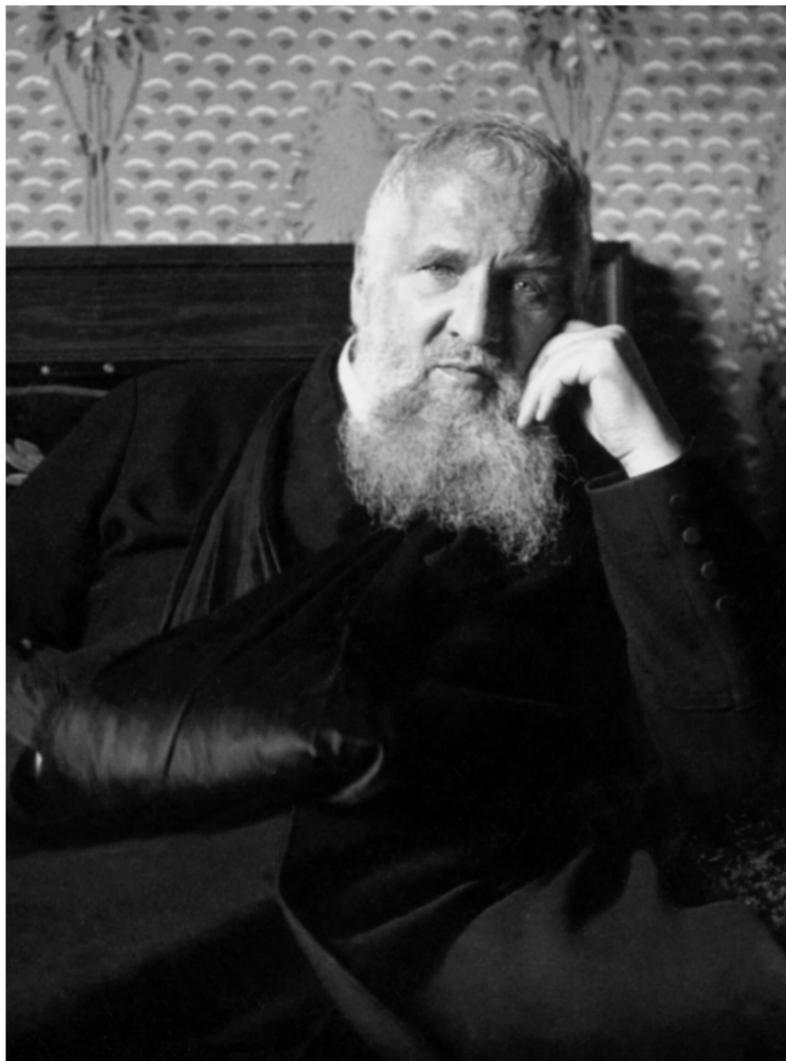
Митрополит Андрей Шептицький,
архимандрит монахів Студійського Уставу,
Унів, 1920 р.

Митрополит Андрей Шептицький
під час праці у бібліотеці,
20-ті роки минулого століття

Митрополит
Андрей Шептицький
30-ті роки минулого століття, Львів

Митрополит
Андрей Шептицький
30-ті роки минулого століття

Митрополит Галицький,
Архієпископ Львівський,
Єпископ Кам'янець-Подільський,
Слуга Божий
АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ
(29.07.1865–01.11.1944)

“Все життя Він віддав для одної ідеї...”
(І. Франко. Мойсей)

Оксана Гайова

У праці “Християнський Схід” митрополит Андрей, говорячи про важливість і довговічність ідей знатних людей, наголошував: *“Дуже часто такі ідеї і думки приносять свої плоди далеко після смерті їх автора чи носія”*. Так сталося і з самим митрополитом. Все, що він старався розбудувати, організувати, здавалося, – загинуло, пропало в хуртовині воєн та переслідувань. Але його світлі, далекосяжні ідеї збереглися і здійснюються знову, десятки років після його смерті.

Семеро дітей, синів, було в родині Шептицьких. Найперший Стефан помер, маючи не повних 2 роки. Другий син Юрій відійшов зі світу у віці 17 років. Леона разом із дружиною Ядвігою енкаведисти розстріляли у 1939 році. А Олександра розстріляно нацистами у 1941 році. Блаженний о. Климентій заарештований у 1947 році, помер, не зрадивши своєї Церкви, у Володимирській в’язниці

1 травня 1951 року. Станіслав Шептицький помер у 1950 році. Митрополит Андрей помирає, дивлячись на руїну Церкви, якій посвятив Своє ціле життя, 1 листопада 1944 року (27 липня радянські війська зайняли Львів).

Одна з найвизначніших постатей Вселенської Церкви ХХ століття, апостол релігійно-церковного об'єднання Сходу Європи, митрополит Андрей народився в родині графів Шептицьких у Галичині. Отримавши юридичну, філософську та богословську освіти, на 23 році життя вступив до Чину св. Василя Великого. У 1899 році висвячений на єпископа Станіславівського, а півтора роки пізніше на митрополита Галицького. Провідною ідеєю Його

1880 р., с. Прилбичі, Яворівський р-н, Львівської обл.
Родина Митрополита Андрея Шептицького

життя була велична ідея єдності Христової Церкви та створення Української Держави, наділеної християнською душею. Митрополит Андрей любив свій рідний народ, бажав йому щастя вічного і дочасного, а це дочасне щастя вбачав у релігійній єдності. Після звільнення з російського ув'язнення у 1917 році пише: "... Вірте мені, що не пів третя року заточення і тюрми, але ціле своє життя просидів би радо у тюрмі, щоби тільки побачити свій нарід свободним, вільним. Границі не розірвуть душі нашого доброго українського народу і нашого національного єднання. Ся єдність наша є найкращою запорукою величної будучности, на яку сміло можемо глядіти вперед і до якої ми всі українці підемо разом у культурній нашій праці. Організуйтесь на всіх полях. Скоординуймо наші народні сили. До праці вперед, а наше національне життя запевнене, і Бог нам поблагословить".

Слуга Божий Андрей уперше в Галичині заснував, благословив та підтримував:

- Українську Народну Лічницю;
- Український Національний Музей;
- Українські народні та художньо-промислові школи, дитячі сиротинці;
- Іпотечний Банк, страхові товариства "Дністер", "Карпатію";
- Товариства "Просвіта", "Сільський Господар";
- Молодіжно-спортивні товариства: "Пласт", "Сокіл-Батько", "Українська молодь Христові";
- Українську Богословську Академію, Бого-

словське Наукове Товариство, Дівочу гімназію Сестер Василянок;

- Монастир монахів Студійського Уставу, Чин Найсвятішого Ізбавителя, Монастир Сестер Служебниць, святого Йосафата, святого Йосифа, Мироносиці;
- Українську Церкву на еміграції;
- Допомагав письменникам, мистцям, військовим, інвалідам;
- Переховував євреїв під час німецької окупації;
- Благословив 31 червня 1941 року проголошення Української Незалежної Держави.
- Слуга Божий Андрей, що стосується дивізії “Галичина”, висловився двома актами:
 1. Позитивно визнав потребу української збройної формації.
 2. Призначив 12 військових капеланів під проводом о. Василя Лаби – професора Богословської академії, який раніше (в Австрійській армії і в Галицькій армії) був капеланом.

В одному з численних Пастирських послань писав: “Я все молився за нашу Україну, за наш український народ; у сій хвилі звертаю мої молитви до Бога і прошу о Його благословенство для прадідної нашої землі, для українського народу, для всіх наших організацій, для нашої праці, для Ваших родин і для кожного з Вас зокрема. Боже, Україну Спаси!”.

Беатифікаційний процес Слуги Божого Андрея Шептицького розпочато у 1955 році.

Оксана Гайова

Єпископ Станиславівський Андрей після закінчення
реколекцій для духовенства, 1899 р.

Митрополит Андрей Шептицький,
Рим, 1903 р.

Митрополит Андрей Шептицький серед паломників до Єрусалиму, 1905 р.

Капітула Сестер Служebниць Непорочної Діви Марії, Львів, 1909 р.

Конвікт отців Редемптористів,
Йорктон, Канада, 1910 р.

Митрополит Андрей на виставці Домашнього Промислу
у Коломиї, 1912 р.

Митрополит Андрей Шептицький з о. Ізидором Дольницьким – духівником греко-католицької семінарії, Львів, 1919 р.

Митрополит Андрей під час канонічної візитації у Куритибі (Бразилія), 1922 р.

Митрополит Андрей з молодіжною організацією "Пласт",
Підлюте, 1929 р.

Митрополит Андрей в інституті сестер Василянок,
Львів, 1932 р.

Митрополит Андрей під час розмови з представниками українських організацій Волині, 1934 р.

Митрополит Андрей Шептицький в оточенні монахів студитів і вихованців сиротинця, поч. XX ст.

**У 100-річчя від дня смерті
графині Софії з роду Фредрів Шептицької
(21.05.1837–17.04.1904)**

Софія Фредрів-
Шептицька

“Моє життя не було легке, ані світове, ані може веселе. Але Господь Бог дав мені змогу пізнати науку й ласку Христа. Господь дозволив мені оглянути Своє Царство, що розвивалося у моїх дітях. Одного з них зволив прийняти до служби при Своїх Престолах”.

31 травня 1837 року у Львові в родині відомого польського письменника Олександра та Софії Яблонівської Фредрів народилася четверта дитина, якій при хрещенні дали ім'я Софія.

Професор Станіслав Тарнавський у статті, присвяченій графині Софії писав, що “це, передусім, скристалізована моральна досконалість, світла інтелігенція, у товариських взаєминах – мудра повага, злучена з добротою. Швидкість, оригінальність думки, несподівані й власні гадки, звороти та вислови, сповнені гумору, а упадковані по батькові – ось її риторичні засоби. Глибоке релігійне виховання, цілковита відданість Божій Волі, завжди чутлива до голосу чоловіка та розуміюча якнайкраще свої родин-

ні обов'язки, вона завжди здавала собі справу з того, що життя – це заслуга, це хвала для жінки, перш усього в її родинному колі, й ці принципи вщепила їй її рідна мати, від неї вона також перебрала цю притаманну собі повагу в злуці із добротою”.

З листів до приятельки графині Ванди Островської видно, наскільки графиня Софія впродовж цілого свого життя була віддана Богові, і не проглядається ані найменшої скарги з приводу родинних клопотів чи недуг. Глибока віра знаходилася в основі усіх її справ і задумів.

Вийшла заміж 1 жовтня 1861 за графа Івана Шептицького. У подружньому житті основну увагу приділяла вихованню дітей, в яких вклала ціле своє серце й душу, даючи гарний зразок ідеальної християнської матері.

“Як львиця боронила Ти своїх синів перед кожним моральним злом, – писав у вступі до листів графині Софії її син о. Казимир-Климентій, – боронила в їх житті прав Ісуса Христа, хоч би це мало бути злучене з утратою їхньої любові. Боронила Ти перед злом, повторюючи кожному з нас заодно, що воліла б Ти бачити нас неживими, ніж знати, що ми вбили наші душі тяжким гріхом”.

А коли раз запитали її, що вона робила, щоби випровадити своїх п'яťох синів у люди, відповіла: “Що я робила, не знаю, нічого не робила, я не мала ніякої системи, не притримувалася ніяких педагогічних правил. Я любила їх і старалася пізнати, яким кожний із них є.

Моя єдина система виховання – це Богородице Діво. Ніщо інше, – лише Богородице Діво. Хлопець добрий, чемний, вчиться, слухає, є здоровий – Богородице Діво. І навпаки – хлопець зле робить лекції, є непослушний, доказує, наражується на небезпечний випадок – знову Богородице Діво”.

Графиня Софія докладала всіх зусиль, щоби її родинний дім був вогнищем щастя і любові, любові, яка все й всіх єднає, оживлює, підготовляє до важких завдань, обов’язків і випробовувань.

Мимо всіх своїх занять графиня Софія вміла знайти час, щоби відвідати хворих у селі й обслужити їх, наслідком чого й сама заразилася на сухоти й на цю недугу померла.

Натхнення до незламної витривалості у вірі оживляла Софія Шептицька прикладом своєї небесної покровительки св. Софії, і коли пригадуємо любов графині Софії до дітей, мудрість у їхньому вихованні, повне зворушливої, чистого дитячого серця відданості синів до Неї, то мимоволі приходять на думку слова св. Якова про св. Софію (Мудрість): “А мудрість, що приходить згори, найперше чиста, потім мирна, поблажлива, примирлива, милосердя та добрих плодів повна” (Як. 3,17).

17 квітня року Божого 1904 відійшла у вічність мати Слуги Божого митрополита Андрея та блаженного о. архимандрита монахів Студійського Уставу Климента Шептицьких графиня Софія Шептицька (з роду Фредрів).

З кореспонденції братів Шептицьких:

1904 р., травня 18. – З листа митрополита Андрея до брата Казимира-Климентія:

“Сьогодні або завтра, як всі з’їдемося, думаємо укласти напис на таблиці для Неї у каплиці. Колись, ще за життя, просила, щоби написати: “пішла у радості до Господа свого”. І напевно, що Вона, бідацтво кохане, заслужила вже собі на відпочинок, після такого важкого і твердого життя.”

1922 р., травень. – З листа о. Климентія Шептицького до митрополита Андрея:

“Деревця, які колись Мама посадила навколо Прилбицької каплиці, нині виростили у високий гай. Вітер з широких полів виграє у ньому якусь дивну ноту, тужливу і жалісну думку, а в шумі дерев, ніби співає душа того краю та його мешканців. У два ряди розтягнулися верби, виконуючи вірну сторожу над тим місцем вічного спочинку, а довгі коси їхніх віт то плачуть краплинами дощу, то під тягарем снігу, ніби під тягарем життя цього пригнуті, клоняться до землі, а то травневою зеленню свого листя сміються до весняного сонця. Там сплять наші померлі – а вірніше тіла їх сплять, – бо нестерпних їхніх душ не закриває жодна стіна, не в’яже простір, не дотикає біль, не печалить розлука. А якщо й залишилося якесь прагнення, – то хіба те одне, аби передусім

“своїх” бачити тут на землі, виконуючих Божу волю, і в Його Любові прямуючих до тої країни повного щастя – до правдивої батьківщини, котра вже стала їх долею”.

1941 р., липня 7. – З листа о. Климентія Шептицького до брата Станіслава Шептицького:

“Вчора поїхав до Прилбичів – на могилу коханих, дорогих Леосів [*Леон і Ядвіга Шептицькі розстріляні НКВД 27.09.1939 р.*]. Зі мною був місцевий канонік о. Рудій. Разом із місцевим парохом у Прилбицькій садибі, над місцем, де лежать їхні останки, відправили цілий обряд поховання. Зібралось багато людей. Не можна тепер зробити ексгумацію, а тому потрібно відкласти до зими. На разі там в могилі будуть далі спочивати, і звичайний хрест з дерева встановили над їхньою домовиною. Пізніше перейшовся по садибі, будинкові. І серце моє обмивалося кров'ю. Древа ще стоять, – липа, грушка, – але в домі страшна руїна: мури, дах залишилися, але в пивницю під кухнею підклали міни і висадили все в повітря. В кімнатах абсолютно нічого не залишилося: ані меблів, ні архіву, ані образів (портрети наших дідів і прадідів, мальованих Мамою і т. п.) – все пропало. Підлоги встелені сміттям, більшовицькими газетами, їхніми книжками. Був і в каплиці: у крипті повно глини, домовини, здається, що всі, тільки з домовини Тата відірване віко. На полі, відразу обіч каплиці від сторони Прилбичів, колосальна яма, де був склад бензини і т.п.

Палац Шептицьких до 1939 року (с. Прилбичі),
де 29.07.1865 р. народився Слуга Божий Митрополит
Андрей Шептицький

На цьому місці в с. Прилбичі стояла родинна садиба,
яку у 1939 році підірвали большевицько-московські
“визволителі”

Унівська Свято-Успенська Лавра. Митрополит Андрей – перший архимандрит монахів Студійського Уставу

Родинна каплиця Фредро-Шептицьких.
За радянських часів у крипти-усипальниці зберігалися отрутохімікати

Митрополитом Андреем було придбано приміщення для Українського Національного музею

Митрополит Андрей Шептицький для бібліотеки Національного музею придбав 15 тисяч стародруків та богослужбових книг

Завдяки зусиллям Митрополита Андрея на початку ХХ ст. Церкву Премудрості Божої перевезли до Львова із с. Кривці

Літня резиденція Митрополита Андрея, Підлюте, сучасна світлина (2007 р.)

Олена Кульчицька. "Пастир". Графіка. 1914 р.

Слуга Божий Андрей Шептицький

- 1. Молитва за Андрея (текст Ірини Калинець);**
хор та камерний оркестр лауреата Національної премії ім. Тараса Шевченка заслуженої капели України «Трембіта», диригент: заслужений діяч мистецтв України Микола Кулик, соліст Олександр Громиш (бас);
світліни, які зберігаються у Центральному Державному Історичному Архіві України, м. Львів;
світліни храмів де Митрополит Андрей Шептицький відправляв св. Літургію 7:05
- 2. Мій лист до всіх високопреосвящених і преосвящених православних архієреїв в Україні і на Українських землях; читець Олександр Гринько;**
світліни храмів і монастирів України;
українські ікони XII–XVI ст., могила Патріарха УПЦ КП Владика Володимира (Романюка), Предстоятель УПЦ МП Блаженіший Володимир (Сабодан), Патріарх УПЦ КП Владика Філарет (Денисенко),
Голова УГКЦ Блаженіший Любомир Гузар,
фрагменти св. Літургії: Свято-Успенської Почаївської Лаври, Успенського Собору (м.Канів), Львівського Свято-Покровського Кафедрального Собору 5:01
- 3. Пророчі слова Митрополита;**
читець Олександр Гринько;
живопис і графіка Олени Кульчицької,
стінопис Юліана Буцманюка
із Жовківської церкви Христа-Чоловіколюбця 2:54

Оператори: Євген Козак,
Борис Михайлов, Євген Олійник

Комп'ютерна верстка:
Олексій Шайнога

Науковий консультант:
Оксана Гайова

Концепція і дизайн:
Євген Козак

Над фільмом працювали:

продюсер, режисер

Євген Козак

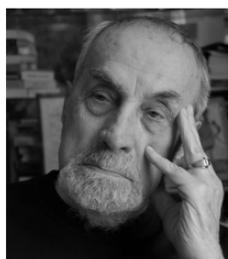
композитор, лауреат
Національної премії
ім. Тараса Шевченка

Віктор Камінський

Народний артист
України

Олександр Громиш

Народний артист
України

Олександр Гринько

Станіслав Луценко

Андрій Мартиняк

Проект здійснюється за підтримки:

Виробничо-комерційної фірми «КРЕМІНЬ», м. Львів,
директор **Станіслав Луценко**
Виробничо-технічної фірми «ЗАХІДІНТЕРМ», м. Львів,
директор **Андрій Мартиняк**

Їх Ексцеленції
Високопреосвящен
ному Митрополиту
Тові КИР Андрееві
В ДЕНЬ АНГЕЛА
СКЛАДАЄ НАЙКРА
ЩІ ПОБАЖАННЯ;
ЩАСТЯ, ЗДОРОВЛЯ,
І МНОГИХ, МНОГИХ
ЛІТ
АНДІОЛЪЯБЛОНСЬКИЙ

С Е Р І Я
Ч Е С Т Ь І Ч И Н

e-mail: genek1@ukr.net

Львів – 2014